

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

N. Decano Maioris Ecclesiae Coloniensis, Praeposito Bunensi, & Priori de Heiterbarch.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

fic meritò intelligantur exclusi pariter & contempti, hac solummodò ratione factum ultimum partis tuæ proponebatur penitus irritandum, cum plus noceat contemptus unius quam contradictio plurimorum. Verùm has objectiones pars tua refellere nitēbatur, negans se penitus in excommunicationem aliquam incidisse. Cùm enim ab initio ipsius negotij de communi consensu omnium fuerit ordinatum ut nullus eligeretur externus, sed de gremio duntaxat Ecclesiæ, in qua plerique idonei habebantur, nec hujusmodi statuto per consequentiam fuerit derogatum, cùm etsi compromissum fuisset in consilium præfatorum, per hoc tamen non recederetur à primo statuto, quia consulere potuissent & etiam debuissent ut secundum illud statutum is de gremio eligeretur Ecclesiæ qui posset in ea idoneus inveniri, & si tibi, fili Prior, de facto fuerit per aliquos contradictum, de jure tamen contradici non potuit, cum de communi consensu quinque fuissent de gremio Ecclesiæ nominati ut unus assumeretur eorum. quare unus ex ipsis sine contradictione qualibet eligi poterat & debebat. Appellationes etiam interpositæ id non poterant impedire, quoniam Oximensis Archidiaconus non poterat appellare, cùm non sit Canonicus vel professus, nec ad electionem alius admittatur, sicut ex Canonicorum depositionibus evidenter apparet. Cùmque Canonici & professi per testes etiam partis ipsius Archidiaconi nominentur, ipse inter numeratos hinc inde minimè reperitur. Aliis autem provocationibus dicebatur fuisse delatum, cùm inspecto principio quod cujusque rei potissima pars extitit, non sine communi consensu Capituli electio fuerit celebrata. Defuncto igitur electo priore, de cujus factu personaliter agi non poterat, de medio persona sublata, nisi forsitan ut de viribus latæ sententiæ quæreret pari potestate, ad secundam fuit electionem processum, cùm electus ipse de quatuor fuerit primitus nominatis, cui absentia quorundam, fili Prior, tuæ parti faventium nocere non poterat vel debebat, cùm longius extra provinciam constitutus eos causa necessitatis ad electionem convocare nequiveris vel etiam expectare, præsertim cùm se ratum habituros promiserint quicquid super ordinatione ipsius Ecclesiæ tu & alij faceretis. Adversariis ergo tamquam excommunicatis ab electionis jure semotis, in te tuosque qui tecum aderant potestas totius Ca-

pituli residebat. Vnde factum tuum propter præmissas & alias rationes favore petebas apostolico roborari. Nos igitur his & aliis diligenter auditis & cognitis, quia constitit nobis, prima electione pendente, post appellationem ad sedem apostolicam, factum partis alterius ab excommunicatis perperam attentatum, illud decrevimus irritum & inane. Electionem autem illam ultimam à te, fili Prior, & tibi faventibus tamquam à toto Capitulo propter præmissas rationes & alias canonicè celebratam communicato fratrum consilio exigente justitia sententialiter confirmamus. Nulli ergo &c. Datum Laterani VII. Kal. Julij.

N. DECANO MAIORIS
Ecclesiæ Colonensis, Præposito Banensi,
& Priori de Heiterbarch.

SI licuisset nobis personas accipere in judicio, profectò in causa monasterij de Gerensim, quæ vertebatur inter dilectas in Christo filias Gertrud & Gudan, tot & tales ac tantos pro ipsa Guda intercessores habuimus quòd libenter pro ipsa sententiam tulissemus. Verùm quia Deus in sua lege præcipit quòd nec accipiamus personas nec munera, sed justè quòd justum est judicemus, nos sine personarum acceptione via regia procedentes, causam ipsam juxta canonicas sanctiones exigente justitia curavimus terminare. Ad audientiam siquidem apostolatus nostri referente dilecto filio procuratore dilectæ in Christo filiæ Gertrud pervenit quòd cùm olim vacante monasterio prædicto de præficienda sibi Abbatisa moniales diutius tractavissent, demum in duas partes vota eligentium sunt divisa, quarum altera Gertrud, altera Gudan sibi in Abbatisam elegit. propter quod ab utraque illarum fuit ad sedem apostolicam appellatum, & ad prosequendam appellationem nuntij destinati, qui in certos judices multis coram positis convenerunt, juramento firmantes quòd à literis quas communiter impetrarent nullatenus resilirent, nec examen electorum judicium pariter declinarent; sed postmodum Gud. nuntius contra præstitum veniens juramentum, ad A. quondam Abbatem de Monte & dilectos filios Abbatem de Campis & Præpositum sancti Gereonisfurtivas literas impetravit. Qui cùm vellent in causa procedere, Ger. nuntius ab apostolica sede reversus ad dilectos filios majoris Ecclesiæ & sancti Gereonis Decanum &c. quondam majorem

Epist. 69.
De electione
Abbatissæ de
Gerensim.

scholasticum Coloniensem impetratas literas exhibuit sub hac forma, ut videlicet literas quas Gud. nuntius per fraudem extorserat denuntiarent irritas penitus & inanes, revocarent etiam quicquid per eas esset in dictæ Ger. præjudicium attentatæ, causam postea sine canonico terminantes. Qui prioribus literis revocatis, cum vellent super electione cognoscere, pars Gud. literas illas sibi suspectas esse proposuit & ad sedem apostolicam remittendas, cuius intentionem cum Ger. ea ratione duceret elidendam quod nullas causas suspicionis proponeret nec probaret, eadem Gud. ad nostram audientiam appellavit. Iudices vero intelligentes appellationi huiusmodi minime de ferendum, probato quod Ger. à majori & saniori parte monialium fuisset electa, ipsam in possessionem abbatæ auctoritate apostolica induxerunt. Qui cum postmodum nuntium cum actis iudicum ad sedem apostolicam destinassent, ipse nuntius in memor fidei quam super negotio fideliter procurando præstiterat, cum nuntio Gud. collisit, cui universa tradidit instrumenta, & cum eo in iudices suspectos omnino convenit. Vnde cum ad venerabilem fratrem nostrum Coloniensem Archiepiscopum & dilectos filios Decanum Exacensem & Præpositum S. Gereonis impetratæ literæ comparerent, Ger. ad ipsorum tribunal accedens adversus Archiepiscopum proponebat quod ab ipso super eodem negotio fuerat appellatum & ab initio litis foverat partem Gud. & proventus Ecclesiæ, quos ut iudex ordinarius lite pendente debuisset fideliter conservare, illi postmodum conferendos quæ per sententiam obtineret, adversariæ suæ concesserat, & sic illam contra se duxerat munendam. Dicebat insuper quod Xant. Decanus adversariam proxima linea consanguinitatis attingeret, & quod Præpositus sancti Gereonis non esset iudex idoneus, tamquam infra ætatem legitimam constitutus. Ad hæc autem pars Gud. taliter respondebat, quod cum de assensu utriusque partis iudices fuissent obtenti, ipsa Ger. non debebat nec poterat eorum iudicium declinare. Sed eadem contra hæc taliter replicabat, quod si prædictas causas suspicionis ad plenum ejus nuntius advertisset, dolosè postmodum in tales iudices convenerit. Vnde factum ejus ratum habere minime tenebatur. Denique cum ejus rationes nolent admittere iudices memorati, ipsa se & causam apostolicæ protectioni supponens nostram audientiam appellavit. sed

iudices, juris ordine prætermisso, Gud. de abbatiâ investire curarunt, moniales quæ excommunicatæ fuerant sine satisfactione qualibet absolventes. Præfatus autem Gud. nuntius respondebat quod cum à sex fratribus & septem sororibus in Abbatissam canonicè fuisset electa, Ger. verò à parte numero & dignitate minore, ipsa Gud. per nuntium ad Abbates de Monte ac de Camp. & Præpositum sancti Gereonis literas impetravit: qui cum causa legitimè ventilata usque ad sententiam processissent, Ger. nuntius ad majoris Ecclesiæ & sancti Gereonis Decanum & majorem scholasticum Coloniensem literas nostras reportavit, qui cum partes peremptoriè citavissent, Guda tamen, quia unus iudicum advocatus, reliqui verò ab initio fautores fuerant prædictæ Ger. sedem apostolicam appellavit. Sed nihilominus iudices prædictæ Ger. possessionem abbatæ adjudicare curarunt, in ipsam Gudam & ejus fautrices sententiam proferentes excommunicationis. Vnde postmodum ad earum petitionem causam ipsam prædicto Archiepiscopo & Præposito sancti Georgij & Decano Xanten. commissimus terminandam, qui latam à prædictis iudicibus sententiam revocarunt, electionem de Guda factam auctoritate apostolica confirmantes. Ger. autem ad sedem apostolicam accedens ad probandum quod proposuerat coram dilectis filiis B. tituli S. Susannæ Presbytero & M. S. Theodori Diacono Cardinalibus, quos concesseramus in eodem negotio auditores, testes induxit, & procurator Gud. se testes asseruit producendum, quorum copiam apud sedem apostolicam non habebat. Vnde negotium ipsum dilectis filiis Abbati de Stavelt, Præposito sancti Severini Coloniensis, & Priori de Mare duximus committendum, quibus per nostras dedimus literas in mandatis ut auditis propositis, & receptis testibus quos pars utraque duceret producendos, attestationibus etiam coram jam dictis Cardinalibus exhibitis, quas sub bulla nostra his misimus interclusas, & aliis quæ coram ipsis essent exhibitæ, publicatis, Deum habentes præ oculis, si partes consentirent, diffinitivam sententiam promulgarent, alioquin gesta omnia in scriptis redacta sub sigillis suis ad sedem apostolicam destinarent, partibus competentem terminum assignantes quo per se vel procuratores idoneos accederent diffinitivam sententiam recepturæ. Convocatis igitur partibus, & in ipsorum delegato-

rum præsentia constitutis, Ger. nostras judicibus literas præsentavit, postulans sibi justitiam exhiberi. Quibus de more perle-ctis, Gud. earum copiam sibi petiit exhiberi. Cujus petitionem dicebat Ger. nullatenus audiendam, cum eadem literas sibi suus procurator, quem ad nos miserat, reportasset. Cumque fuisset super hoc diutius disputatum, Ger. tandem fecit Gud. inspiciendarum copiam literarum. Quibus diligenter inspectis, deliberatorias inducias postulabat, quas Ger. denegandas penitus asserebat, cum sæpe ac sæpius concessæ fuissent ac diu negotium ventilatum. Cumque super his diutius ventilassent, ipsi judices habito prudentum & religiosorum consilio non esse dandas Gud. deliberatorias inducias decreverunt, tum quia coram pluribus judicibus causa fuerat agitata, tum quia Gud. facere fidem noluit quod eadem literas per suum nuntium minimè recepisset. Vnde Gud. nostram duxit audientiam appellandam. Ipsi verò appellationem in literis inhibitam attendentes, testes Ger. ad ipsius petitionem sub isto negotio receperunt, quorum attestaciones cum fuissent legitimè publicatæ, cum illis quæ coram memoratis Cardinalibus receptæ fuerant, prout tenor mandati apostolici continebat, sub sigillis suis ad nos transmissere conclusas. Nos igitur procuratoribus utriusque partis cominus constitutis, cum per memoratum B. Presbyterum Cardinalem, quem eis dedimus auditorem, nobis quæ proposita sunt fuissent fideliter recitata, auditis rationibus & allegationibus plenius intellectis, attendentes Ger. à majori & saniori parte monialium, quæ, sicut probatum fuerat, solæ jus obtinent eligendi, canonicè in Abbatissam electæ fuisse, Gud. denuntiatione cassata, electionem Ger. auctoritate apostolica duximus confirmandam. Quocirca discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus eam in possessione ipsius abbatiæ nostra freti auctoritate inducere remoto cujuslibet appellationis obstaculo procuretis, & faciatis eam pacifica possessione gaudere, contradictores &c. Quod si non omnes, duo &c. Datum Laterani vi. Kal. Julij.

ABBATI ET CONVENTUI
Dolensi.

Epist. 70.
Confirmatur
concordia ini-
ta cum domi-
no Castri Ro-
dulphi.

Cum lites quæ ad discordiam emer-
runt amicabili fuerint compositione
sopitæ, quod ad eas sopiendas provida fue-
rit deliberatione statutum, decet scriptu-
ræ testimonio communiri, ne ad reno-

vandum litigium quorumlibet malitia
quæstio rediiva confurgat. Sanè cum in-
ter vos & Ecclesiam vestram ex una parte
& dilectum filium nobilem virum Andream
de Calviniano dominum castri Rodulphi
ex altera super justitiis & libertatibus Bur-
gi Dolensis quæstio verteretur, tandem in-
ter vos & ipsum amicabilem compositione in-
tervenit, quam tu, fili Abbas, & idem
nobilis in nostra præsentia constituti pos-
tulastis à nobis suppliciter confirmari. Nos
igitur vestræ postulationi clementer an-
nuimus, & compositionem ipsam, sicut sine
pravitate providè facta est & ab utraque
parte sponte recepta, & in scripto dicti
nobilis plenariè continetur, auctoritate
apostolica confirmamus &c. Ut autem su-
per hoc certitudo major possit haberi,
scriptam ipsum de verbo ad verbum huic
nostræ paginæ duximus inserendum, cu-
jus tenor talis est. AD EVITANDVM obli-
vionis incommodum & retundendam ca-
lumniantium malitiam, qui super rebus
gestis suscitare solent multiplices quæstio-
nes, adhibendum est scripturæ remedium:
quatenus quod longævi protractio tempo-
ris humanæ memoriæ derogat, hoc scrip-
turæ testimonium, quod oblivionis dis-
pendium non patitur, recompenset. Idcir-
co ego Andreas de Calviniano dominus
Castri Radulphi notum facio per præsen-
tem paginam omnibus præsentibus & fu-
turis quod cum inter me & Ecclesiam
Dolensem super justitiis & libertatibus
Dolensis burgi fuisset quæstio diutius ven-
tilata, per Dei gratiam taliter fuit inter
me & eandem Ecclesiam compositum &
ad pacem perventum quod ego dimisi &
concessi in perpetuum Dolensi Ecclesiæ,
propter chartas quas habet Ecclesia ipsa
à dominis quibusdam castri Radulphi, om-
nes justitias Dolensis burgi tam in duellis
quàm furtis, quàm raptu & morte, & quod
omnes clamores qui de commissis infra
cruces ejusdem burgi perpetratis fiunt, ad
Abbatem vel ejus ministeriales ferantur, &
qui justitiam suam infra cruces habere vo-
luerint, per prædictam Ecclesiam habeant,
& quod equi ejusdem Ecclesiæ five jumen-
ta five asini qui cum quadriga seu alio mo-
do ad adducenda ligna seu alia usibus mo-
nachorum necessaria foras missi fuerint
non capiantur, nisi tamen inventi fuerint in
delicto. Habitatores burgi Dolensis quic-
quid & ubique extra cruces delinquant,
dummodo infra cruces venire valeant ex-
hibebunt justitiam per Abbatem vel ejus
mandatum, nisi tamen capti fuerint in de-
licto.